

กระทอม	จักรพงษ์ เจริญ	ดอกแหม	เมืองไค้
ป่า		ดอกแหม	เมืองไค้
และสายน้ำไหล		ดอกแหม	เมืองไค้

ถ้านทหมู่บ้านบึงน้อย ยังนอนไม่หลับ กลางดึกคั่นน้ของเคื่อน พฤษภาคม เขาคงได้
 ยืนเลียงบับดังขันสามนัด ในเวลาไล่เลี่ยกัน มันดังลุดออกมาจากป่าใหญ่ในขณะที่ลม
 เียบสบบ

หมู่บ้านบึงน้อยเป็นหมู่บ้านเล็กของอำเภอด่านซ้าย อำเภที่รายล้อม ด้วยขุนเขาสูงใหญ่ และปกคลุม
 ด้วยป่าหนาแน่น

ข้าพเจ้ายังจำได้ดี ถึงการเดินทางไปที่นั่นในปลายฤดูใบัน ข้าพเจ้าชอบป่าที่นั่น มันสูงตระหง่าน งดงาม
 และความแข็งแรงของมัน ขยายตัวเหมือนหนุ่มเฟ็งจะแตกพาน ยังมีการเจริญเติบโตอีกนานกว่าจะชงักัน
 ข้าพเจ้าจำตลาดในตัวอำเภอไค้ มันเป็นตลาดแถวเดียว ตั้งแต่ฝั่งขวาของแม่น้ำ เรียงรายติดต่อกับตลาด
 ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำ อาจเว้นระยะห่างบ้างก็ช่วงทางน้ำไหลผ่าน และช่วงถนนตัดใหม่ ที่เชื่อมโยง
 ระหว่างถนนใหญ่สามสาย

ถนนใหญ่สามสายนั้น ถ้ามองจากยอดเขาสูงสุดจะเห็นว่าแยกตัวออกจากกันอย่างคดโค้งคดเคี้ยวไปมา
 เหมือนงูใหญ่เลื้อยวกวนในป่าใหญ่ สายหนึ่งเป็นสายใหญ่ ติดต่อกับอำเภอหล่มสัก สายที่สองเชื่อม
 โยงกับตัวจังหวัดเลย ส่วนอีกสายเป็นทางไปสู่ชายแดนลาว

ทุก ๆ สาย มีแต่ความทุรกันดาร หากจะขับรุดออกจากอำเภอด่านซ้ายไปยังตัวจังหวัดเลย จะต้องขับ
 รุดข้ามแม่น้ำ พอเลยไปอีกหน่อย รุดจะต้องไต่เชิงเขา ที่พอถึงฤดูฝนก็จะกลายเป็นน้ำตกงาม ถ้าจะ
 เดินทางไปอำเภอหล่มสัก รุดจะต้องปีนป่าไหลเขาชันไปอย่างเชื่องช้า หากปรากฏว่ารถคันใดเบรครด
 แตกก็ให้เตรียมสวดบังสกลได้ ส่วนอีกสายเป็นถนนที่อาจจะไปถึงเมืองหลวงพระบาง สร้างขึ้นบนทาง
 หัวเก่า ๆ กระนั้นก็เป็นทางสายสำคัญที่ยังประโยชน์ให้แก่ทหารชายแดนลาว ผู้ที่จะเดินทางไปติดต่อ
 ราชการที่เวียงจันทร์โดยทางลัด

ความจริง ชีวิตชนบท เป็นชีวิตสงบ คนชนบทจึงเป็นคนรักสงบ หาเลี้ยงตัวเองไปวัน ๆ หนึ่ง หมู่บ้าน

บึงน้อยอยู่ใกล้ชายแดนลาว ห่างกันแค่คนละฝั่งแม่น้ำเล็ก ๆ ผิดกันแต่ว่าทางฝั่งไทยมีบ้านน้อยร่วมยี่สิบ
หลังคาเรือน ส่วนฝั่งลาวเป็นป่าอย่างสูงใหญ่ และมีบ้านอยู่เป็นแห่ง ๆ ความจริงไม่ควรจะเรียกว่าแม่น้ำ
เลย ความกว้างของมันมีแค่สิบสี่สิบห้าเมตร ไม่ได้กว้างไปกว่านั้น

สองฝั่งแม่น้ำไม่มีอะไรมาก นอกจากจะเป็นไร่ข้าวโพด กระท่อม ป่า ทุ่งนา ทุ่งที่เต็มไปด้วยวัชพืช
และทางเดินเล็ก ๆ จากหมู่บ้านมาฝั่งแม่น้ำ

เวลาเช้าตรู่ของวันต่อมา บริเวณบ้านบึงน้อยมีแต่ความสว่างเรือง ๆ หมอกหนามาก เนื่อง
จากรอบบริเวณเป็นป่าทึบและมีชนเขาล้อมรอบ หมอกส่วนที่กระทบใบไม้สัมผัสความหนาว
เย็นที่ผิวใบ กลิ่นตัวจากหมอกสีขาวทึบ เป็นหยดน้ำใสจับหนาแน่นและเป็นหยดโต ๆ

ขณะที่ตะวันโผล่พ้นชนเขาใหญ่ น้ำค้างก็ระเหยหายตัว ความสว่างจับไล่ไอหมอกให้จางหาย จางหาย
แสงอาทิตย์กระจายทั่วทุ่งหญ้า และบางที่ก็ส่องลอดพุ่มไม้ใบหนา ลงไปสู่พื้นที่

ในป่าฝั่งลาวตรงส่วนโค้งของแม่น้ำมีกระท่อมใหญ่ รายล้อมด้วยป่าอย่างสูงใหญ่ แสงอาทิตย์ที่ส่องลอด
ผ่านเรือนยอดของต้นยางแดง ฉายลงไปบนร่างของชายหนุ่มที่นอนแผ่หราอยู่บนพื้นป่า

เขาเป็นผู้ชายกร้านแดด เขาเป็นคนไทย คณะอายุเลยวัยเบญจเพสไม่เกินห้าฤดูฝน กล้ามเนื้อเขาได้ส่วนลึก
แสดงว่าเป็นคนสมบุกสมบัน ถวิล บุญพา เป็นหนุ่มโสด และเป็นครูบ้านบึงน้อย เขาคนเดิมเป็นคิงแต่ครูใหญ่
จนถึงการโรง

แต่วันนั้น ถวิล บุญพา นอนแผ่หราอยู่บนพื้นป่า กระสุนที่เจาะที่หน้าผากนั้น ทำให้เขาจบชีวิตตั้งแต่
เมื่อคืนนี้ เขาอยู่ในชุดสีกากีอันเป็นชุดครูประจำบาล มีมือขวายังกุมปืนคอลที่ตราควาย

แสงอาทิตย์ที่ฉายลอดผ่านพุ่มไม้ใบหนา ลงมายังกระท่อมไม้ไผ่กระทบบนหน้าของหญิงงาม และชายหนุ่ม
เขาทั้งสองถูกยิงตัดหัวใจ นอนตายคึกกันอยู่บนแคร่ไม้ไผ่ในกระท่อม

คำหยาด เป็นคนหลวงพระบาง หล่อนเป็นคนงามที่เคียว ไม่ว่าจะเป็นใบหน้า หรือองค์ที่โค้งงาม หล่อนมาทำงาน
ที่ค่ายทหาร ใกล้ ๆ กับอ่าวเกดวนซ้าย นักรบหล่อนปรารถนาจะมาแต่งงานกับหมวดบุญธรรมในค่ายทหารเคียวกัน
มากกว่า คำหยาดเป็นคนฉลาด ความคั่นรันททำให้หล่อนหนีความคลั่งคลานในวัยเด็กมาได้ แต่หล่อนก็จบชีวิตลงไป
เสียแล้ว

ผู้ชายที่นอนตายเคียงข้างหล่อนเป็นคนไทย อาจอง ยิ่งเจริญ ยังเป็นเด็กหนุ่มมีอารมณ์ว้าวาม และขาดความสม
รอบคอบ เขาเพิ่งจะมีอายุได้เพียง 20 ปี แต่เป็นเด็กหนุ่มที่แข็งแรง คนที่บ้านบึงน้อยทุกคนเชื่อว่า บัดนี้เขา
เป็นหนุ่มแล้ว ความเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กมาเป็นผู้ใหญ่ เห็นได้ง่ายจากการแต่งตัวที่ผิดปกตินั้น อาจองเพิ่งจะ
หัดสวมเสื้อ และเชลโล่น้ำมันใส่ผมหนาเดอะ

เป็นธรรมชาติของคนชนบท เสียงปืนที่ดังเมื่อคืนได้นำมาวิพากษ์วิจารณ์ในวันต่อมา บ้างว่า คำหยาด
หันมารักครูประจำบาล แต่มาอยู่ในอ้อมกอดของหนุ่มที่เพิ่งจะแตกพาน บ้างว่า ครูประจำบาลไม่น่าจะ
คิดสั้น มีสาวอีกหลายคนยังคงรักเขาอยู่ บ้างว่าน่าสงสารหมวดบุญธรรม เป็นที่สุด แต่ก็คิดแล้วละ
หล่อนอยากไป ก็ให้หล่อนไป ไม่มีอะไรที่น่าเป็นห่วง สำหรับคนหนุ่ม ๆ อย่างเขา

สองวันต่อมา เมื่อข้าพเจ้าเสร็จจากการสำรวจป่า ข้าพเจ้าก็เตรียมเดินทางกลับไปยังจังหวัดเลย ในสายวันนั้น ข้าพเจ้าก็ขับรถออกจากอำเภอด่านซ้าย โดยมีหมวดบุญธรรม ขอร่วมเดินทางไปด้วย เขาจะเดินทางไปเวียงจันทร์ หมวดนายทหารลาวทำให้เขาตกใจ และดูเหมือนจะดีกว่านักวิชาการป่าไม้อย่างข้าพเจ้า

เมื่อขับรถข้ามแม่น้ำสายใหญ่แล้ว ข้าพเจ้าจึงเริ่มคุยกับเขาอย่างกันเอง

“คนเขาว่า ผู้หญิงที่ตายนั้นเป็นแฟนหมวดหรือ”

“ครับ” เขาพยักหน้า

“เขาไม่รักผมนาย ตอนแรกก็รักกันอยู่หรอก”

“ผมเสียใจแทนหมวดด้วย” ข้าพเจ้าพูดพลางมองดูเขา ซึ่งนั่งก้มบ่นอยู่ข้างๆ

“ไม่เป็นไรครับนาย คำหาญเขารักक्रमานานแล้ว ผมกำลังขอย้ายไปอยู่ในเวียง แต่เจ้านายเขาบอกว่า ให้จัดการเรื่องเงินเดือนทหารให้เสร็จเสียก่อน ระเบียบเมื่อไหร่ ผมก็จะย้ายไปอยู่ในเวียงได้ นี่ผมก็จะไปรับเงินเดือนก่อนสุดท้าย”

“ผมสงสัยจัง” ข้าพเจ้าเสริมบท

“ทำไมครู แกถึงฆ่าตัวเองตายด้วย”

หมวดบุญธรรม มองดูข้าพเจ้า เขาพูดอย่างไม่รู้ร้อน

“ผมฆ่าเขาเองละนาย”

ข้าพเจ้ามองดูเขาอย่างแปลกใจ ดูที่เขานั่งนั้นแน่น ทำให้ข้าพเจ้าไม่สบายใจ และนึกตำหนิผู้ใหญ่ว่าบ้านที่ฝากเขานั่งรถข้าพเจ้ามา ข้าพเจ้าสำรวจและพยายามบ่นคำถามเขา

“ทำไมถึงไปยิงเขาละหมวด”

“คำหาญกับครูเขาวางแผนปล้นผม ตอนผมจะกลับมาจากการเบิกเงินเดือนก่อนสุดท้าย เขาว่าปล้นเรียบร้อยแล้วจะมาอยู่กินกันอย่างมีความสุขทางฝั่งไทย”

“ทำไมหมวดถึงรู้ละ”

“ผมเคยแอบอ่านจดหมายที่เขาติดต่อกัน” เขาเว้นระยะนิดหนึ่ง

“หลังจากนั้น ผมก็ระวังตัว เพราะการเบิกเงินเดือนก่อนนั้น เป็นเงินเดือนที่มากกว่าทุกๆ คราว ถ้าผมจัดการเรียบร้อยแล้ว ผมก็จะย้ายกลับไปเวียงได้ ดังนั้นผมจึงเดินทางมาด่านซ้าย และบอกคำหาญว่า อีกเจ็ดวันผมจะเดินทางกลับไปทางหลวงพระบาง ผมมาถึงด่านซ้ายจริง แต่ผมวกกลับไปดูพฤติกรรมของเขา”

ทางรถยนต์คลอง ข้างเจ้าฟ้างเข้าใจด้วย และต้องระวังในการขับต่อไปด้วย

ข้าพเจ้าถามแก “แล้วเรื่องทำไมมาถึงเจ้าหนุ่มอีกคนล่ะ”

“คำหยาดไม่อยากให้ครูจัดการเอง เลยติดต่อนายอาจารย์ร่วมวางแผน โดยไม่ได้บอกให้ครูทราบ หล่อนเอาความสาวล่อเขา คนหนุ่มเหมือนกันหมดแหละนาย ได้ชิมอะไรไปหน่อย ก็อยากจะชิมอีก”

“เรื่องนี่คงทำให้ครูโกรธ

“ใช่ครับ คำหยาดเขาไม่บอกครูก่อน ครูจึงไม่รู้ข้อเท็จจริง”

“เลยยิงทิ้งเสียทั้งสองคน

“ใช่ครับ”

“หมวดว่าแปลกใหม่ที่เขาคิดกันอย่างนี้”

“ไม่แปลกหรอกนาย อารมณ์ของคนเรา เมื่อถึงจุดระเบิด มันก็เป็นอย่างนั้นแหละ”

“แล้วทำไมหมวดไปยิงครูล่ะ”

“ก็ใครจะไปรู้” เขาเน้นคำ “ใคร ๆ ก็ว่าครูยิงตัวตายทั้งนั้น อีกอย่างหนึ่งตายในฝั่งลาว เรื่องคดีอะไรนั้นคลัดคลาญกันง่าย”

ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเขาหมายถึงอะไร เป็นธรรมดาเสมอ ที่เราเน้นคำตามเดิม แก่คนที่ไม่แน่ใจอะไร เรามักจะได้คำตอบอีกอย่างหนึ่ง

“ถามจริง ๆ เอะหมวด ทำไมไปยิงครูล่ะ”

“ตอบยากนะนาย ศักดิ์ศรีของลูกผู้ชายนั่นแหละ ผมว่าควรจะตายกันทั้งหมดแหละดี”

ข้าพเจ้าหันไปมองเขา มองตาเขาวาวโรจน์ รถแลนด์โรเวอร์กรมป่าไม้กลางเก่ากลางใหม่ ยังคงวิ่งไปข้างหน้า พอถึงทางรวบ ข้าพเจ้าก็ละมือออกจากเกียร์รถ และลูบคลำบนลูกไม้ขนาดเล็กคู่ใจในกระเป๋าทางเกง ข้าพเจ้ามั่นใจว่ากระสุนปืน 6 นัด ที่ใส่ไว้เมื่อคืนนี้ยังคงอยู่ครบ